

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА БІЗНЕС-ЕКОНОМІКИ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН історії, права та
міжнародних відносин

 Юлія ПОДРСЗ

« 01 » вересня 2022 року

ПРАВО У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

галузь знань _____ 28 Публічне управління та адміністрування _____

спеціальність _____ 281 Публічне управління та адміністрування _____

Освітньо-професійна програма Публічне управління та адміністрування
другого (магістерського) рівня вищої освіти _____

мова навчання _____ українська _____

Погоджено науково-методичною комісією
НН історії, права та міжнародних відносин

« 01 » вересня 2022 р.

Голова

Світлана МОЦАК, к.пед.наук, доц.

Розробник:

Андрій КУЧУК, доктор юридичних наук професор кафедри права та методики викладання правознавства Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Протокол № 1 від «01» вересня 2022 р.

Завідувач кафедри права та методики викладання правознавства

_____ Олена ІВАНІЙ, к. пед. наук, доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	магістр	Обов'язкова, цикл професійної підготовки	
		Рік підготовки:	
1-й			
Семестр			
1-й			
Лекції			
20 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
18 год.			
Самостійна робота			
80 год.		4 год.	
Консультації:			
2 год.		2 год.	
Вид контролю: залік			
Загальна кількість годин - 120			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Право у публічному управлінні» є формування у здобувачів вищої освіти ступеня магістр знань щодо створення, функціонування та розвитку правового забезпечення публічного управління, а також вмінь та навичок використовувати ці знання у практичній діяльності.

Після вивчення дисципліни «Право у публічному управлінні» здобувачі вищої освіти повинні володіти:

інтегральною компетентністю:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальними компетентностями:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально-відповідально та свідомо.

ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

ЗК06. Здатність до професійного спілкування іноземною мовою.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальними (фаховими, предметними) компетентностями:

СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Виходячи з мети навчальної дисципліни, фактором успішного формування відповідних компетентностей є володіння здобувачами вищої освіти основами теоретичних знань з публічного управління.

3. Результати навчання за дисципліною

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми результатами навчання здобувачів вищої освіти повинні *бути*:

Уміння	PH02	Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проєкти нормативно-правових актів для їх усунення.
	PH11	Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.
Комунікація	PH08	Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
А	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності щодо предмету вивчення, використовує широкий арсенал засобів доказів своєї думки, розв'язує складні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили.
В	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує правові знання у дещо змінених ситуаціях, вміє проводити правовий аналіз ситуації, робить відповідні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації, чітко тлумачить правничі поняття, формулювання законів, нормативних документів, може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички
С	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює суспільні події в державі і за рубежом, вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак із деякими неточностями
D	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхово аналізувати правові ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою, самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами
Е	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, провести за зразком правовий аналіз ситуації; слабо орієнтується у поняттях, визначеннях, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі
FX	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі побутових знань і навичок; виявляє окремі властивості, спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру, за допомогою викладача робить прості дескрипції за готовим алгоритмом
F	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні», може самостійно знайти в підручнику відповідь

Розподіл балів

Денна форма навчання

Поточний контроль							Разом	Сума	
T 1	T 2	T.3	T 4	T 5	T 6	T 7		100	
Поточний контроль							56		100
8	8	8	8	8	8	8			
Контроль самостійної роботи							44		
6	6	6	6	6	7	7			

Заочна форма навчання

Поточний контроль							Разом	Сума	
T 1	T 2	T.3	T 4	T 5	T 6	T 7		100	
Поточний контроль							30		100
	15					15			
Контроль самостійної роботи							70		
10	10	10	10	10	10	10			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Важливим елементом навчального процесу є **поточний контроль**.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є:

- активність роботи на семінарських заняттях, у т.ч. активність роботи в малих групах;
- виконання практичних завдань, розв'язання кейсів тощо;
- виконання тестових завдань.

Поточний контроль здійснюється шляхом опитування здобувачів вищої освіти, прийняття виконаних завдань та робіт, обговорення доповідей (виступів) за темами семінарських занять та аналітичних досліджень, проведення тестів, використання кейс-методу, роботи в малих групах та ін. інтерактивних методів.

Систематичність та активність роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру контролюється за такими напрямками: регулярність відвідування семінарських занять; виступи на семінарських заняттях; участь у обговоренні питань відповідної теми; відповіді на запитання викладача; результативність експрес-тестування та експрес-опитування; підготовка аналітичних оглядів та рефератів з окремих питань та ін.

Контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисципліни передбачається на основі застосування наступних форм:

- перевірка завдань, що самостійно виконуються здобувачами вищої освіти;
- проведення тестування, виконання есе за темами навчальної дисципліни;
- участь у олімпіадах, конкурсах, конференціях тощо.

Оцінювання видів поточної роботи студентів здійснюється за бальною шкалою в залежності від рівня знань.

Зазначені форми контролю тісно взаємопов'язані та здійснюються таким чином, щоб стимулювати ефективну роботу здобувачів вищої освіти протягом семестру та забезпечити об'єктивне оцінювання їх знань.

За результатами оцінювання засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу (аудиторна та самостійна робота) визначається рівень засвоєння програмного матеріалу та виставляється диференційована підсумкова оцінка за бальною шкалою.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

ТЕМА 1. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Основні типи розуміння права. Нормативізм (позитивізм), природна школа права, соціологічне та історичне розуміння права, психологічна теорія права. Форми права. Законодавство. Правовий прецедент. Принципи права як форма права. Міжнародні договори. Pacta sunt servanda. Правові звичаї та правова доктрина. Soft law. Hard law. Jus cogens.

Предметна сфера щодо конституційно-правових засад побудови організаційної структури органів публічної влади в Україні. Сучасні погляди на принцип верховенства права в правовій державі. Правова регламентація та правове регулювання публічного управління. Відображення в Конституції України різноманітності публічної влади та публічного управління

Основні джерела правового регулювання діяльності публічно-владних інституцій. Адміністративна юстиція в Україні.

ТЕМА 2. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОГО СЛУЖБОВЦЯ

Загальна характеристика належного врядування (good governance). Принципи належного урядування. Participation. Rule of law. Transparency. Responsiveness. Consensus orientation. Equity. Effectiveness and efficiency. Accountability. Strategic vision.

Поняття та види юридичної відповідальності публічного службовця. Принципи юридичної відповідальності. Підстави юридичної відповідальності публічних службовців. Механізм притягнення до відповідальності публічного службовця.

Гарантії прав державних службовців під час застосування дисциплінарного стягнення. Людські права, правовладдя та конституційна демократія як цінності сучасного суспільства.

ТЕМА 3. ПРАВОВЛАДДЯ ТА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

Правовладдя як принцип та доктрина. Елементи верховенства права. Законність. Правова визначеність. Заборона державного свавілля. Ефективний доступ до правосуддя. Додержання прав людини. Недискримінація і рівність перед законом. Поняття людських прав. Фундаментальність. Природність, невід'ємність. Загальність, рівність. Універсальність. Пріоритет над позитивним правом. Класифікація людських прав. Абсолютні та відносні права. Обов'язки держави з забезпечення людських прав.

Міжнародні стандарти як основа державної антикорупційної політики України. Джерела антикорупційного законодавства України та антикорупційні програми органів публічної влади. Система спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції та інших антикорупційних органів. Окремі дефініції антикорупційного законодавства

ТЕМА 4. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ

Види та ієрархія нормативно-правових актів, що регламентують публічну службу в Україні. Система публічної влади. Центральні органи публічної влади. Органи державної виконавчої влади на місцях. Органи місцевого самоврядування.

Правове регулювання публічної служби.

Повноваження органів публічного управління та адміністрування.

Накази інших центральних органів виконавчої влади. Закони України. Постанови Кабінету Міністрів України. Розпорядження Кабінету Міністрів України. Накази Національного агентства з питань державної служби. Накази інших центральних органів виконавчої влади.

ТЕМА 5. ПРАВОВІ КОЛІЗІЇ ТА ПРОБЛЕМИ. ПОНЯТТЯ ПРАВОТВОРЧОЇ ПОМИЛКИ

Поняття правотворчої помилки (правові колізії та їх види, нечіткі формулювання у тексті нормативно-правових актів). Принципи подолання та усунення правових колізій. Неузгодженість між чинними нормативно-правовими актами, їхнє протиріччя.

Принципи подолання та усунення правових колізій. Темпоральні (часові) колізії. Ієрархічні (субординаційні) колізії. Змістовні колізії.

Здійснення фактичних дій з виконання акта застосування норм права.

Прогалини в законі та способи їх усунення (подолання). Проблеми реалізації норм права при прогалинах у законі. Юридичні колізії: поняття і причини існування. Види юридичних колізій. Колізії в сфері правозастосування. Конкуренція нормативно-правових актів.

Способи усунення та подолання юридичних колізій.

Поняття помилок в діяльності правозастосовних органів. Класифікація помилок в правозастосуванні. Помилки в процесі пізнання (пізнавальні). Помилки в оцінці фактичних обставин справи (оціночні або кваліфікаційні). Помилки в юридично-значимій діяльності.

ТЕМА 6. НОРМОТВОРЧІСТЬ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

Поняття нормотворчості (юридичного нормотворення) та її види.

Поняття та види нормативно-правових актів. Нормативно-правові акти за юридичною силою: закони та підзаконні нормативно-правові акти. Поняття та види законів. Конституційні закони, органічні закони, надзвичайні, оперативні, звичайні закони.

Види підзаконних нормативно-правових актів. Межі дії нормативно-правових актів.

ТЕМА 7. ПІДГОТОВКА НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТИВ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ З УРАХУВАННЯМ ПИТАНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Адаптація законодавства України до законодавства ЄС та розробка проєктів нормативно-правових актів з урахуванням *acquis communautaire*.

Європейські стандарти правил проєктування нормативно-правових

актів. Принципи правотворчої техніки. Правила та прийоми правотворчої техніки. Стадії створення нормативно-правового акта органів публічної влади. Порядок внесення змін та доповнень до чинного нормативно-правового акту. Порядок оскарження нормативно-правових актів органів публічного управління. Підзаконний нормативний акт місцевого органу виконавчої влади. Підзаконний нормативний акт органу місцевого самоврядування.

Підготовка та узгодження нормативно-правових актів органів публічної влади. Методологія оцінювання корупційних ризиків управлінських рішень, проектів нормативно-правових актів.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.робота
Тема 1. Конституційно-правові засади побудови організаційної структури органів публічної влади в Україні	16	2	2			12	17	2				15
Тема 2. Теоретико-правові засади юридичної відповідальності публічного службовця	16	2	2			12	17	2				15
Тема 3. Правовладдя та запобігання корупції в публічному управлінні	20	4	4			12	16					16
Тема 4. Організаційно-правове забезпечення публічної служби в Україні	14	2	2			10	16					16
Тема 5. Правові колізії та проблеми. Поняття правотворчої помилки.	18	4	2			12	16					16
Тема 6. Нормотворчість в публічному управлінні	14	2	2			10	18	2				16
Тема 7. Підготовка нормативно-правових актів публічної влади з урахуванням питань Європейської та Євроатлантичної інтеграції	22	4	4		2	12	20	2		2		16
Всього	120	20	18		2	80	120	4	4		2	110

6.3 Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Конституційно-правові засади побудови організаційної структури органів публічної влади в Україні	2	
2	Теоретико-правові засади юридичної відповідальності публічного службовця	2	2
3	Правовладдя та запобігання корупції в публічному управлінні	4	
4	Організаційно-правове забезпечення публічної служби в Україні	2	
5	Правові колізії та проблеми. Поняття правотворчої помилки	2	
6	Нормотворчість в публічному управлінні	2	
7	Підготовка нормативно-правових актів публічної влади з урахуванням питань Європейської та Євроатлантичної інтеграції	4	2
	Разом	18	4

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Адміністративна юстиція: європейський досвід та пропозиції для України / [авт.-упоряд.: І.Б. Коліушко, Р.О. Куйбіда; наук. ред.. В. Шишкін] – К : Факт, 2020. – 535 с.
2. Адміністративне право України / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
3. Аналітична записка за результатами дослідження судових рішень та анонімного анкетування суддів України на предмет реалізації ними принципу верховенства права та дотримання положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. *Верховенство права та права людини у світлі Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод*. Практично-методичний посібник викладача. Київ, 2016. С. 229-242.
4. Бабенко К.А. Засади державної комунікативної політики щодо запобігання та протидії корупції / К.А. Бабенко, С.Ж. Лазаренко // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2015. _№1. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2019_1_3.
5. Бабенко К.А. Організаційно-правові аспекти протидії корупційним діянням / К.А. Бабенко, С.Ж. Лазаренко // Інвестиційна практика та досвід. – 2018. _№4 С. 109 – 113.
6. Бабенко К.А. Про деякі аспекти протидії корупції в Україні / К.А. Бабенко, С.Ж. Лазаренко // Інвестиційна практика та досвід. – 2018. _№6 С. 112 – 115.
7. Гаудер П. *Верховенство права в реальному світі* / Пер. з англ. Д.Вовк, В. Гончаров, К. Горобець та ін. Харків: Право, 2018. 392 с.
8. Головатий С. *Про людські права. Лекції*. Київ : Дух і літера, 2016. 760 с.
9. Головатий С.П. Верховенство права. Київ: «Фенікс», 2019. 1730 с.
10. Європейська комісія «За демократію через право» (Венеційська комісія). *Мірило правовладдя*. Ухвалено Венеційською Комісією на 106-му пленарному засіданні (Венеція, 11-12 березня 2016 року) / Пер. з англ. С. Головатого. USAID. 168 с.
11. Кабанець О.С. *Демократія як явище правової дійсності (теоретико-правовий аналіз)*: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2016. 182 с.
12. Кодекс адміністративного судочинства України.
13. Козюбра М.І. Праворозуміння: поняття, типи та рівні. *Право України*. 2019. № 4. С. 10-21.
14. Козюбра М.І. Принципи права: методологічні підходи до розуміння природи та класифікації в умовах сучасних глобалізаційних трансформацій. *Право України*. 2020. № 11. С. 142-164.
15. Кульчій І.О., *Право в публічному управлінні: навчальний посібник*. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 140 с.
16. Кучук А. М. *Теоретичні основи правового поліцентризму*: монограф. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. 312 с.
17. Кучук А.М. Радянська законність v. людська гідність (на матеріалах окремих рішень Європейського суду з прав людини). *Науковий вісник*

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2019. Спеціальний випуск № 3 (94). С. 86-91.

18. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Право публічному управлінні» / укл. В.С. Толуб`як, Т. В. Дракохруст. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 212 с.

19. Позігун І.О. Співвідношення принципу верховенства права з іншими принципами адміністративного процесу. *Держава та регіони. Серія «Право».* 2021. Вип. 1 (71). С. 109-113.

20. Право в публічному управлінні : навч. посіб. / В. Баштанник, А. Новак, Є. Бородін [та ін.]; за заг. ред. В. В. Баштанника. 2-ге вид. Дніпро: ГРАНІ, 2019. 258 с.

21. Право в публічному управлінні : навч. посіб. [Н. Г. Плахотнюк, В. І. Мельниченко, С. Д. Дубенко та ін.]. Київ : ПАДУ, 2018. 240 с.

22. Про державну службу. Закон України від 10 грудня 2015 року. *Відомості Верховної Ради.* 2016. № 4. Ст.43.

23. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України від 21 травня 2016 року. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

24. Про службу в органах місцевого самоврядування. Закон України від 7 червня 2011 року. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>

25. Пухтецька А.А. Верховенство права як засадничий принцип європейського адміністративного простору (за матеріалами зарубіжних дослідників). *Часопис Київського університету права.* 2016. № 3. С. 73-79.

26. Пухтецька А.А. *Європейські принципи адміністративного права та європейський адміністративний простір.* Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Короцького, 2017. 186 с.

27. Резолюція, прийнята Советом по правам человека 19/36. Права человека, демократия и верховенство права. URL: <https://undocs.org/ru/A/HRC/RES/19/36>

28. Розказов А.Г. Право в публічному управлінні. Навчальний посібник. Старобільськ: Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка», 2018. 146 с.

29. Теорія держави і права: підручник / кол. авт.; кер. авт. кол. Ю.А. Ведерніков. – Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 468 с.

30. Administrative Justice in Europe. Report for France. URL: www.aca-europe.eu/france_en

31. Balogh-Vйkesi N., Pollбk K. General Principles of Administrative Procedure in the European Union, in Hungary and in France. *Pro Publico Bono – Public Administration*, 2017/Special edition 3. P. 18-39.

32. Brlan E., Troanюг Rebelec D.T. General Principles of the Administrative Procedure. *The Romanian Perspective.* URL.: <http://rtsa.ro/tras/index.php/tras/article/viewFile/362/352>.

33. Ershov V.V. The essence of the principles of law. *Journal of Siberian Federal University. Humanities & Social Sciences.* 2018. № 11(12), P.2089-2103.

34. The principle of the Rule of Law. Report Committee on Legal Affairs and Human Rights. Rapporteur: Mr Erik Jurgens, Netherlands, Socialist Group. 6 July 2007. URL: <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2H-Xref->

ViewHTML.asp?FileID=11593&lang=en

35. Trashlieva V., Radeva T. Administrative Process Modeling: an Introduction to Administrative Services and Procedures. *International Scientific Journals*. Industry 4.0. 2018. Vol. 3. pg(s) 54-57.

Додаткові:

1. Аллан Т.Р.С. *Конституційна справедливість. Ліберальна теорія верховенства права* / Пер. з англ. Р. Семківа. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 385 с.

2. Кучук А.М., Перепьолкін С.М. Принципи права як категорія внутрішньодержавного й міжнародного права. *Право і суспільство*. 2015. № 3. Ч. 3. С. 22-26.

3. Підготовка до єдиного державного кваліфікаційного іспиту здобувачів магістратури 281 «Публічне управління та адміністрування» [Текст] : навч. посіб. / за заг. ред. проф. С.Д. Гусарєва. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. 393 с.

4. Horn, A. (2020). *The Human Right to Democracy*. Berlin/Boston. De Gruyter GmbH. DOI: <https://doi.org/10.1515/9783110628562>

5. Пархоменко П. *Значення рішення ЄСПЛ у справі «М.С. проти України» для правозастосовчої практики*. URL.: https://jurliga.ligazakon.net/analytics/162658_znachennya-rshennya-spl-u-sprav-ms-proti-ukrani-dlya-pravozastosovcho-praktiki

6. European Court of Human Rights. (2006). Case of Volokhy v. Ukraine (Application no. 23543/02), Retrieved from <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-77837>

7. European Court of Human Rights. (2011). Case of Rysovsky v. Ukraine (Application no. 29979/04), Retrieved from <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-107088>

8. European Court of Human Rights. (2011). Case of Rysovsky v. Ukraine (Application no. 29979/04), Retrieved from <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-107088>

9. European Court of Human Rights. (2013). Case of Pyrantienė v. Lithuania (Application no. 45092/07), Retrieved from <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-128040>

10. European Court of Human Rights. (2014). Case of Albergas and Arlauskas v. Lithuania (Application no. 17978/05), Retrieved from <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-144619>

11. European Court of Human Rights. (2014). Case of Paplauskienė v. Lithuania (Application no. 31102/06), Retrieved from <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-147012>

12. Foreign and Commonwealth Office (2005). *The Role of Human Rights, Democracy, and Good Governance in Promoting Sustainable Development*. Foreign and Commonwealth Office, London.

13. Ham, van C., Chappell, L. (2017). Democracy and human rights: a tripartite conceptual framework. *Australian Journal of Human Rights*, 23(2), 143- 167. DOI: 10.1080/1323238X.2017.1371927.

14. King, S.M., Chilton, B.S., Roberts, G. E. (2009). Reflections on Defining the Public Interest. *Administration & Society*, 41 (8), 954-978. DOI: <https://doi.org/10.1177/0095399709349910>

15. Lamba, P. (2015). Good Governance-A Tool for the Protection of Human Rights. *Reserch Expo International Multidisciplinary Reserch Journal*, 2015, V (IV), 32-37.
16. Landman, T. (2018). Democracy and Human Rights: Concepts, Measures, and Relationships. *Politics and Governance*, 6 (1), 48–59. DOI: <http://dx.doi.org/10.17645/pag.v6i1.1186>
17. Pradeep, K. (2018). Human Rights Protection and Good Governance. New Delhi: Regal Publication.
18. Sangroula, Yu.. (2014). Revisiting Concept of Human Rights, Rule of Law and Good Governance: A Discourse from Interface of Justice and Development from Experiences of People's Republic of China and South Asia. Retrieved from http://www.chinahumanrights.org/html/2014/PAPERS_1104/1132.html
19. Sharma, B.M., Sharma, A. (2014). Development, Good Governance and Human Rights. *Indian Journal of Public Administration*, 60, 209-234. DOI: 10.1177/0019556120140202.
20. The Venice Commission (2011). Report on the Rule of Law Adopted by the Venice Commission at its 86th plenary session (Venice, 25-26 March 2011). Retrieved from <http://www.venice.coe.int/docs/2011/CDL-AD%282011%29003rev-e.pdf>.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:

Мультимедійна аудиторія.